

T.C. Resmi Gazete

Başbakanlık Mevzuatı Geliştirme ve Yayın Genel Müdürlüğüne Yayınlanır		
Kuruluşu : 7 Ekim 1920	6 Haziran 1997 CUMA	Sayı : 23011 Mükerrer

YÜRÜTME VE İDARE BÖLÜMÜ

Kanun Hükmünde Kararnameler

Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Hükmünde Kararname

Karar Sayısı : KHK/572

Bazı kanunlarda değişiklik yapılmasına ilişkin düzenlemeler, 3/12/1996 tarihli ve 4216 sayılı kanunun verdiği yetkiye dayanılarak Bakanlar Kurulunca 30/5/1997 tarihinde kararlaştırılmıştır.

Madde 1- 3/5/1985 tarihli ve 3194 sayılı İmar Kanununa aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“Ek Madde 1- Fiziksel çevrenin özürhüler için ulaşılabilir ve yaşanılabilir kılınması için, imar planları ile kentsel, sosyal, teknik altyapı alanlarında ve yapılarda, Türk Standartları Enstitüsünün ilgili standardına uyulması zorunludur.”

Madde 2- Aynı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“Geçici Madde 9- Bu Kanunun Ek 1 inci maddesinde öngörülen düzenlemelerin yapılmış ve yapılacak altyapı alanlarında ve yapılarda gerçekleştirilmesi için, imar yönetmelikleri ve kamu binaları ile ilgili mevzuatta 1/6/1998 tarihine kadar Bayındırlık ve İskan Bakanlığı tarafından gerekli değişiklikler yapılır.”

Madde 3- 27/6/1984 tarihli ve 3030 sayılı Büyük Şehir Belediyelerinin Yönetimi Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanun'un 6 ncı maddesinin (A) fıkrasına (r) ve (s) bentleri ile aynı maddenin sonuna aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“(r) İlgili kurum ve kuruluşlarla işbirliği yaparak genç ve yetişkin özürhüler için bölgenin işgücü piyasasına uygun mesleklerde, meslek ve beceri kazandırma kursları, iş eğitim merkezleri ve yaşamevleri açmak,

s) Ulaşım araçlarının özürtlülerin kullanımına ve ulaşabilirliğine uygun olmasını sağlamak ve özürtlüler için, ulaşım ile sosyal ve kültürel amaçlı hizmetlerden ücret almamak veya indirimli tarife uygulamak, büyük şehir belediyelerine ait ve büyük şehir belediyeleri tarafından işletilen veya kiraya verilen büfeler, otoparklar gibi işyerlerinin özürtlüler tarafından işletilmesi konusunda kolaylık sağlamak,

Bu maddede sayılan görevlerin gerçekleştirilmesi sırasında Türk Standartları Enstitüsünün ilgili standardına uyulması zorunludur.”

Madde 4- 3/4/1930 tarihli ve 1580 sayılı Belediye Kanunu'nun 15 inci maddesine 77 nci bentten sonra gelmek üzere aşağıdaki bentler eklenmiştir.

“78) Bu maddede sayılan her türlü yapılar ve çevresinin, yolların, park, bahçe ve rekreasyon alanlarının, sosyal ve kültürel hizmet alanları ile ulaşım araçlarının özürtlülerin kullanımına ve ulaşabilirliğine uygun olarak yapılmasını sağlamak ve denetlemek,

79) İmar planlarının yapımı ve uygulanması ile yapıların inşaat ve iskan ruhsatı aşamasında, Türk Standartları Enstitüsünün ilgili standardına uygunluk sağlamak, uygulamaları denetlemek ve bütünlüğü sağlayıcı tedbirleri almak,

80) İlgili kurum ve kuruluşlarla işbirliği yaparak genç ve yetişkin özürtlüler için bölgenin işgücü piyasasına uygun mesleklerde, meslek ve beceri kazandırma kursları, iş eğitim merkezleri ve yaşamevleri açmak,

81) Özürtlüler için, ulaşım ile sosyal ve kültürel amaçlı hizmetlerden ücret almamak veya indirimli tarife uygulamak, belediyelere ait ve belediyeler tarafından işletilen veya kiraya verilen büfeler, otoparklar gibi işyerlerinin özürtlüler tarafından işletilmesi konusunda kolaylık sağlamak,”

Madde 5- 24/5/1983 tarihli ve 2828 sayılı Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Kanununun 3 üncü maddesinin (c) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, (e) bendine 5 inci alt bendinden sonra gelmek üzere aşağıdaki alt bentler eklenmiştir.

“c) “Özürtlü”; doğuştan veya sonradan herhangi bir hastalık veya kaza sonucu bedensel, zihinsel, ruhsal, duygusal ve sosyal yeteneklerini çeşitli derecelerde kaybetmesi nedeniyle normal yaşamın gereklerine uymama durumunda olup; korunma, bakım, rehabilitasyon, danışmanlık ve destek hizmetlerine ihtiyacı olan kişiyi,”

“6. “ Çocuk ve Gençlik Merkezleri”; eşler arası anlaşmazlık, ihmal, hastalık, kötü alışkanlık, yoksulluk, terk ve benzeri nedenlerle sokağa düşerek sosyal tehlike ile karşı karşıya kalan veya sokakta çalışan çocuk ve gençlerin geçici süre ile rehabilitasyonlarını ve topluma yeniden kazandırılmalarını sağlamak amacıyla kurulan yatılı ve gündüzlü sosyal hizmet kuruluşlarını,

7. “ Kadın veya Erkek Konukevleri”; fiziksel, duygusal, cinsel ve ekonomik istismara uğrayan kadın veya erkeklerin psiko-sosyal ve ekonomik problemlerinin çözümlenmesi sırasında varsa çocukları ile birlikte ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla geçici bir süre kalabilecekleri yatılı sosyal hizmet kuruluşlarını,

8. “Toplum veya Aile Danışma Merkezleri”; toplumun ve ailenin gelişmesi için; bireyin katılımcı, üretken ve kendine yeterli hale gelmesi amacıyla koruyucu, önleyici, eğitici, geliştirici, rehberlik ve rehabilite edici işlevlerini, gerekirse diğer kuruluşlar ve gönüllülerle işbirliği içerisinde sunmakla görevli bulunan gündüzlü sosyal hizmet kuruluşlarını,

9. “Aile Danışma ve Rehabilitasyon Merkezleri”; özürtlü çocukları kendi kendine yeterli düzeye getirmek, okul eğitimine hazırlamak ve aile içi uyumu sağlamak amacıyla özürtlü çocuklara ve ailelerine hizmet sunan gündüzlü sosyal hizmet kuruluşlarını,”

Madde 6- Aynı Kanunun 4 üncü maddesinin (h) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“h) Çocuk yuvaları ile yetiştirme yurtlarının korunmaya muhtaç çocukların yaş, cinsiyet, sosyal ve psikolojik özellikleri ile özür dereceleri dikkate alınarak, kaynaştırma anlayışına göre gruplandırılması ve özellikle çocuk yuvalarının, huzarevleri ile aynı mahallerde tesis edilerek dede-torun, nane-torun ilişkilerinin sağlanması esas alınır.”

Madde 7- Aynı Kanunun 6 ncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“ Sosyal Hizmetler Danışma Kurulu

Madde 6- Sosyal Hizmetler Danışma Kurulu, Başbakanın veya görevlendireceği Bakanın başkanlığında aşağıdaki üyelere oluşur.

a) Başbakanın önerisi üzerine Cumhurbaşkanınca seçilecek sosyal hizmet alanında temayüz etmiş beş kişi,

b) Adalet, İçişleri, Maliye, Millî Eğitim, Bayındırlık ve İskan, Sağlık, Çalışma ve Sosyal Güvenlik, Kültür bakanlıklarının müsteşarları veya yardımcılarını ile Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarı veya yardımcısı,

c) Yüksek Öğretim Kurulu Başkanı, Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Başkanı, Aile Araştırma Kurumu Başkanı ve Özürlüler İdaresi Başkanı,

d) Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu, Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumu, İş ve İşçi Bulma Kurumu genel müdürleri ile Vakıflar Genel Müdürü, Gençlik ve Spor Genel Müdürü, Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonu Sekreteri,

e) Kızılay, Türk Hava Kurumu ve Türkiye Sakatlar Konfederasyonu Genel Başkanı,

Kurul yılda en az bir defa Başkanın çağrısı üzerine toplanır. Gerekli hallerde Kurul Başkanınca toplantıya çağrılabilir.

Kurulun sekreteryası hizmetleri Kurum tarafından yerine getirilir. Kurulun çalışma usul ve esasları bu Kanun Hükmünde Kararnamenin yayımlandığı tarihten itibaren altı ay içerisinde çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.”

Madde 8- Aynı Kanunun 9 uncu maddesinin (b) ve (j) bentleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“b) Öncelikle çocuğun aile içinde yetiştirilmesi ve desteklenmesi için aileyi eğitim, danışmanlık ve sosyal yardımlarla güçlendirmek, korunmaya, bakıma ve yardıma muhtaç çocuk, özürü ve yaşlarının tesbiti, bunların korunması, bakımı, yetiştirilmesi ve rehabilitasyonlarını sağlamak üzere gerekli hizmetleri yürütmek, bu hizmetler için 3 üncü maddede sayılan sosyal hizmet kuruluşlarını 4 üncü maddede belirtilen esaslar çerçevesinde kurmak ve işletmek, “

“j) Toplumun değişen ihtiyaçlarına göre özürlüler ve diğer sosyal hizmet alanlarında, Kanunlarla verilen diğer görevleri yerine getirmek, bunun için uygun gördüğü sosyal hizmet kuruluşlarını genel esaslar çerçevesinde kurmak ve işletmek, ”

Madde 9- Aynı Kanunun 16 ncı maddesinin üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“ Korunmaya ve bakıma alınmış olup, iş görme gücüne sahip ve istekli olanlar, buldukları sosyal hizmet kuruluşlarının uygun görülen hizmetlerinde bu hizmetlerle ilgili kadroların boş tutulması ve her boş kadro karşılığı haftada 40 saati geçmemek üzere tespit edilecek çalışma saatleri içinde, saat başına ücret ödenmek kaydıyla, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu, iş ve sosyal güvenlikle ilgili

mevzuat hükümlerine tabi olmaksızın ve Borçlar Kanunu hükümlerine göre sözleşme ile çalıştırılabilirler. Bu kadroların % 30'u özürleri nedeniyle koruma kararları uzanılanlara tahsis edilir. Saat ücreti asgari ücretin aylık çalışma saati toplamına bölünmesi ile tespit edilir. Bir kadro karşılığında çalışma saati ile sınırlı olmak üzere birden fazla kişi çalıştırılabilir. Ancak kişi başına ayda 60 saatin dışında ücret ödenemez.”

Madde 10- Aynı Kanunun 25 inci maddesinin üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Özel eğitim gerektiren korunmaya muhtaç çocukların eğitim ve öğretimleri Millî Eğitim Bakanlığına bağlı resmi ve özel eğitim-öğretim kurumlarında sürdürülür. Korunmaya muhtaç özürli çocukların eğitimleri Millî Eğitim Bakanlığı ile birlikte planlanır.”

Madde 11- Aynı Kanunun 31 inci maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir

“Kuruma ait taşınmazların satışından veya kiraya verilmesinden elde edilen gelirlerin % 30'u, özürli hizmetlerinde kullanılmak üzere Kurum bütçesine özel gelir kaydedilir. Kuruma ait taşınmazların satışı, kiraya verilmesi, trampası ve mülkiyetin gayri aynî hak tesisi 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu hükümlerine göre yapılır.”

Madde 12- Aynı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“Ek Madde 4- Bu Kanunda geçen “sakat” ibaresi “özürli”, “kör” ibaresi “görme özürli”, “sağır” ibaresi “işitme özürli” olarak değiştirilmiştir.

Madde 13- 25/8/1971 tarihli ve 1475 sayılı İş Kanununun değişik 25 inci maddesinin (A) fıkrasının birinci bendindeki “ % 2” oranı “ % 3” olarak değiştirilmiş ve ikinci bendi aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiştir.

“Çalıştırılacak özürli sayısının tesbitinde, bu Kanuna tabi işyerlerinde çalışan işçilerin sayısı esas alınır. % 3'ün hesaplanmasında yarım kadar olan kesirler dikkate alınmaz. Yarım ve daha fazla kesirler tama çıkarılır.”

Madde 14- 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 50 nci maddesinin üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve bir fıkra eklenmiştir.

“Özürüler için sınavlar, özürli kontenjanı açık olan kurum ve kuruluşlarca ilk defa Devlet memuru olarak atanacaklar için açılan sınavla eş zamanlı, böyle bir sınava ihtiyaç duyulmamışsa, özürli kontenjanı açığı bulunduğu sürece ayrı zamanlı olmak üzere özür grupları ve ulaşılabilirlikleri gözönüne alınarak yapılır.

Özürüler için sınavlar, özürli grupları dikkate alınarak sınav sorusu hazırlamak ve değerlendirmek üzere özel sınav kurulu teşkil edilerek ayrı yapılır.”

Madde 15- Aynı Kanunun 53 üncü maddesine aşağıdaki ikinci ve üçüncü fıkralar eklenmiştir.

“Kurum ve kuruluşlar bu Kanuna göre çalıştırdıkları personele ait kadrolarda % 3 oranında özürli çalıştırmak zorundadır. % 3'ün hesaplanmasında ilgili kurum veya kuruluşun (taşra teşkilatı dahil) toplam dolu kadro sayısı dikkate alınır.

Kurum ve kuruluşlar, çalıştırdıkları ve işten ayrılan özürli personel sayısını üç ayda bir Devlet Personel Başkanlığına bildirmekle yükümlüdür. Bu Kanun kapsamındaki kurum ve kuruluşlarda, ikinci fıkrada tespit edilen oranda özürli personel çalıştırma yükümlülüğünün yerine getirilmesinin takip ve denetiminden Devlet Personel Başkanlığı sorumludur.”

Madde 16- Aynı Kanunun 209 uncu maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Bu madde gereğince sağlanacak yardımlardan, topluma uyumu kolaylaştıracak her türlü ortopedik ve diğer yardımcı araç ve gereçlerin standartlara uygunluğu sağlanır.”

Madde 17- 29/5/1986 tarihli ve 3294 sayılı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Kanununun 2 nci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir

“ Ancak, sosyal güvenlik kuruluşlarına tabi olan ve bu kuruluşlardan aylık ve gelir alan özürülülerin, tedavi giderleri ile fonksiyon kazandırıcı ortopedik ve diğer yardımcı araç ve gereçlerin kurumlarca karşılanamayan kısmı bu Kanun kapsamındadır ”

Madde 18- Aynı Kanunun 5 inci maddesine aşağıdaki ikinci fıkra eklenmiştir

“ Özürlülerin topluma uyumunu kolaylaştıracak her türlü ortopedik ve diğer yardımcı araç ve gereçlerin standartlara uygun olarak teminini dikkate almak suretiyle, özürlülere yönelik destek programlarına ilişkin usul ve esaslar ayrı bir yönetmelikle tespit edilir.”

Madde 19- 17/7/1964 tarihli ve 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 32 nci maddesinin değişik (B) fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Protez, araç ve gereçlerinin standartlara uygun olarak sağlanması, takılması, onarılması ve yenilenmesi, (Ağız protezlerine ilişkin yardımlar, Kurumca hazırlanacak yönetmelik esasları dahilinde sağlanır.)”

Madde 20- Aynı Kanunun Ek 32 nci maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Bu madde gereğince verilecek protez, araç ve gereçlerin standartlara uygunluğu dikkate alınarak, türleri, süre ve şartları ile yapılacak ödeme miktarlarına ait esaslar Kurumca hazırlanacak yönetmelikle tespit edilir.”

Madde 21- Aynı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“Ek Madde 37- Sigortalılar ve kurumdan sürekli işgöremezlik geliri, malullük veya yaşlılık aylığı almakta olanların geçindirmekle yükümlü oldukları zihinsel, bedensel, ruhsal ve duygusal özürü buhunan çocukları ile kurumdan hak sahibi olarak gelir veya aylık alan aynı durumdaki çocuklardan, kurum sağlık tesisleri sağlık kurulu raporu ile resmi veya özel eğitim merkezlerine gönderilenlerin, gelişim ve eğitimlerine ilişkin yardımlar, Bütçe Uygulama Talimatında belirtilen esas ve miktarlarda Kurumca sağlanır.”

Madde 22- 8/6/1949 tarihli ve 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun geçici 139 uncu maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“ Bu madde gereğince sağlanacak iyileştirme vasıtalarından, topluma uyumu kolaylaştıracak her türlü ortopedik ve diğer yardımcı araç ve gereçlerin standartlara uygunluğu sağlanır.”

Madde 23- 2/9/1971 tarihli ve 1479 sayılı Esnaf ve Sanatkarlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu Kanununun değişik ek 18 inci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“ Bunlardan, topluma uyumu kolaylaştıracak her türlü ortopedik ve diğer yardımcı araç ve gereçlerin standartlara uygunluğu sağlanır ”

Madde 24- 7/5/1987 tarihli ve 3359 sayılı Sağlık Hizmetleri Temel Kanununun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (k) bendinden sonra gelmek üzere aşağıdaki bent eklenmiştir.

"1) Özürlü çocuk doğumlarının önlenmesi için, gebelik öncesi ve gebelik döneminde tıbbi ve eğitsel çalışmalar yapılır. Yeni doğan bebeklerin metabolizma hastalıkları için gerekli olan testlerden geçirilerek risk taşıyanların belirlenmesine ilişkin tedbirler alınır."

Madde 25- 24/2/1972 tarihli ve 1543 sayılı Genel Nüfus Yazımı Kanununa aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

"Ek Madde 1- Yazım kurulları, özürülerin, özürülük durumlarını belirtmek suretiyle yazımı sağlayacak tedbirleri alırlar. Herkes, kendisinin veya aile fertlerinin özürülülüğü ile ilgili bilgileri gerçek şekilde yazdırmaya, gerekirse sağlık kurulu raporunu göstermeye mecburdur. Bu maddede belirtilen özürülük durumlarının tanımlanması için Sağlık Bakanlığı ile işbirliği yapılır."

Madde 26- 26/4/1961 tarihli ve 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanunun değişik 36 ncı maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

"Seçmen kütüğü yazımı sırasında, seçmenin oyunu kullanmasını engelleyecek bir özürülülüğü varsa, forma kaydedilir."

Madde 27- Aynı Kanunun 74 üncü maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Sandık, okul avlusu veya salonlar, mabetlerin elverişli kısımları gibi geniş, umumi yerler ile, özürü olan seçmenin oyunu kolaylıkla kullanacağı yerlere konur. Açık yerlerde, saçağı, sahanlığı, sundurması bulunan yerler seçilir."

Madde 28 — Bu Kanun Hükmünde Kararnamenin 13 üncü maddesi ve 15 inci maddesinin birinci fıkrası hükmü 1/1/2001 tarihinden, diğer maddeleri yayımı tarihinden geçerli olmak üzere, yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Madde 29 — Bu Kanun Hükmünde Kararname hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Süleyman DEMİREL
CUMHURBAŞKANI

Prof. Dr. Necmettin ERBAKAN
Başbakan

Prof. Dr. T. ÇİLLER
Dışişleri Bak. ve Başb. Yrd.

Doç. Dr. İ. KARAKUYU
Devlet Bakanı V.

N. ERCAN
Devlet Bakanı V.

B. AKSOY
Devlet Bakanı

A. YILMAZ
Devlet Bakanı

Ş. KAZAN
Adalet Bakanı

Prof. Dr. M. SAĞLAM
Millî Eğitim Bakanı

M. DEMİRCİ
Tarım ve Köy. Bakanı

İ. KAHRAMAN
Kültür Bakanı

F. ADAK
Devlet Bakanı

Prof. Dr. S. TEKİR
Devlet Bakanı

L. ESENGÜN
Devlet Bakanı

Ş. KAZAN
Devlet Bakanı V.

Prof. Dr. S. GÜNBEY
Devlet Bakanı

T. TAYAN
Millî Savunma Bakanı

C. AYHAN
Bay. ve İsk. Bakanı

N. ÇELİK
Çal. ve Sos. Güv. Bakanı

B. YÜCEL
Turizm Bakanı

N. ERCAN
Devlet Bakanı

N. KURT
Devlet Bakanı

M. S. ENSARİOĞLU
Devlet Bakanı

H. U. SÖYLEMEZ
Devlet Bakanı

B. ŞEKER
Devlet Bakanı

M. AKŞENER
İçişleri Bakanı

Doç. Dr. İ. KARAKUYU
Sağlık Bakanı

A. R. GÖNÜL
Sanayi ve Tic. Bakanı

M. H. DAĞLI
Orman Bakanı

L. ESENGÜN
Devlet Bakanı V.

M. ALTINSOY
Devlet Bakanı

A. C. TUNÇ
Devlet Bakanı

T. R. GÜNERİ
Devlet Bakanı

Dr. A. DEMİRCAN
Devlet Bakanı

Doç. Dr. A. ŞENER
Maliye Bakanı

Ö. BARUTÇU
Ulaştırma Bakanı

M. R. KUTAN
Enerji ve Tabii Kay. Bakanı

M. Z. TOKAR
Çevre Bakanı

Özel Eğitim Hakkında Kanun Hükmünde Kararname

Karar Sayısı : KHK/573

Özürülere ilişkin özel eğitim esaslarının düzenlenmesi; 3/12/1996 tarihli ve 4216 sayılı Kanunun verdiği yetkiye dayanılarak Bakanlar Kurulunca 30/5/1997 tarihinde kararlaştırılmıştır.

BİRİNCİ KISIM Genel Hükümler

Amaç

Madde 1- Bu Kanun Hükmünde Kararnamenin amacı, özel eğitim gerektiren bireylerin, Türk Millî Eğitiminin genel amaçları ve temel ilkeleri doğrultusunda, genel ve mesleki eğitim görme haklarını kullanabilmelerini sağlamaya yönelik esasları düzenlemektir.

Kapsam

Madde 2- Bu Kanun Hükmünde Kararname; özel eğitim gerektiren bireyler ile onlara doğrudan veya dolaylı olarak sunulacak eğitim hizmetlerini; bu hizmetleri sağlayacak okul, kurum ve programları kapsar.

Tanımlar

Madde 3- Bu Kanun Hükmünde Kararnamede geçen;

a) “Özel eğitim gerektiren birey”, çeşitli nedenlerle, bireysel özellikleri ve eğitim yeterlilikleri açısından akranlarından beklenen düzeyden anlamlı farklılık gösteren bireyi,

b) “Özel eğitim”, özel eğitim gerektiren bireylerin eğitim ihtiyaçlarını karşılamak için özel olarak yetiştirilmiş personel, geliştirilmiş eğitim programları ve yöntemleri ile onların özür ve özelliklerine uygun ortamlarda sürdürülen eğitimi,

c) “Kaynaştırma”, özel eğitim gerektiren bireylerin diğer bireylerle karşılıklı etkileşim içinde bulunmalarını sağlamak ve eğitim amaçlarını en üst düzeyde gerçekleştirmek için geliştirilmiş eğitim ortamlarını ,

d) “Tanılama”, eğitsel amaçla, bireyin tüm gelişim alanlarındaki özelliklerinin belirlenerek değerlendirilmesi sürecini,

e) “Bakanlık”, Millî Eğitim Bakanlığım,

ifade eder.

Özel eğitimin temel ilkeleri

Madde 4- Türk Millî Eğitiminin düzenleyen genel esaslar doğrultusunda özel eğitimle ilgili temel ilkeler şunlardır:

a) Özel eğitim gerektiren tüm bireyler, ilgi, istek, yeterlilik ve yetenekleri doğrultusunda ve ölçüsünde özel eğitim hizmetlerinden yararlandırırlar.

- b) Özel eğitime erken başlamak esastır.
- c) Özel eğitim hizmetleri, özel eğitim gerektiren bireyleri sosyal ve fiziksel çevrelerinden mümkün olduğu kadar ayırmadan planlanır ve yürütülür.
- d) Özel eğitim gerektiren bireylerin, eğitsel performansları dikkate alınarak, amaç, muhteva ve öğretim süreçlerinde uyarlamalar yapılarak diğer bireylerle birlikte eğitilmelerine öncelik verilir.
- e) Özel eğitim gerektiren bireylerin her tür ve kademedeki eğitimlerinin kesintisiz sürdürülebilmesi için her türlü rehabilitasyonlarını sağlayacak kurum ve kuruluşlarla işbirliği yapılır.
- f) Özel eğitim gerektiren bireyler için bireyselleştirilmiş eğitim planı geliştirilmesi ve eğitim programlarının bireyselleştirilerek uygulanması esastır.
- g) Ailelerin, özel eğitim sürecinin her boyutuna aktif katılmalarının sağlanması esastır.
- h) Özel eğitim politikalarının geliştirilmesinde, özel eğitim gerektiren bireylerin örgütlerinin görüşlerine önem verilir.
- i) Özel eğitim hizmetleri, özel eğitim gerektiren bireylerin toplumla etkileşim ve karşılıklı uyum sağlama sürecini kapsayacak şekilde planlanır.

İKİNCİ KISIM Eğitim Öğretim

BİRİNCİ BÖLÜM Eğitim Öğretim

Tanılama-değerlendirme-yerleştirme

Madde 5- Her aşamadaki tanılamada, bireyin eğitsel performans düzeyi belirlenir, gelişim alanlarındaki özellikleri değerlendirilir ve bu değerlendirme sonuçları dikkate alınarak eğitim amaçları ve hizmetleri planlanır, en uygun eğitim ortamına yerleştirilmesine karar verilir.

Tanılama, değerlendirme ve yerleştirme sürecinin her aşamasında ailenin de görüşü alınarak katılımı sağlanır.

Erken çocukluk dönemi eğitimi

Madde 6- Erken çocukluk dönemindeki özel eğitim hizmetleri ailenin bilgilendirilmesi ve desteklenmesi temeline dayalı olarak evlerde ve kurumlarda sürdürülür.

Okul öncesi eğitimi

Madde 7- Tanısı konulmuş özel eğitim gerektiren çocuklar için okul öncesi eğitimi zorunludur. Bu eğitim özel eğitim okulları ile diğer okul öncesi eğitim kurumlarında verilir. Gelişim ve bireysel özellikleri dikkate alınarak, özel eğitim gerektiren çocukların okul öncesi eğitim süreleri uzatılabilir.

İlköğretim

Madde 8- Okul öncesi eğitimini tamamlayan veya zorunlu ilköğretim çağına gelmiş özel eğitim gerektiren çocuklar için hazırlık sınıfları açılabilir.

Hazırlık sınıflarının amacı, öğrencilerin gelişim ve bireysel özellikleri ile gereksinimleri doğrultusunda onları örgün eğitimi izleyebilecekleri duruma getirmektir.

Özel eğitim gerektiren bireyler, ilköğretimlerini özel eğitim okulları ve/veya diğer ilköğretim okullarında sürdürürler.

Zorunlu ilköğretim programlarının amaçlarını gerçekleştirecek durumda olmayan bireyler için gelişim alanlarındaki performans düzeyleri dikkate alınarak hazırlanmış eğitim programlarının uygulanacağı kurumlar açılır.

Ortaöğretim

Madde 9- Özel eğitim gerektiren bireyler, ortaöğretimlerini özel eğitim okullarında ve/veya diğer genel ve mesleki teknik ortaöğretim okullarında sürdürürler.

Yükseköğretim

Madde 10- Özel eğitim gerektiren bireylerin ilköğretim, ortaöğretim ve yeterlilikleri doğrultusunda ve ölçüsünde yükseköğretim imkanlarından faydalanabilmeleri için gerekli özel tedbirler alınır.

Yaygın eğitim

Madde 11- Özel eğitimin temel ilkesini doğrultusunda farklı kona ve sürelerde, özel eğitim gerektiren bireyler için temel yaşam becerilerini geliştirmek, öğrenme ihtiyaçlarını karşılamak, işe ve mesleğe hazırlamak amacıyla yaygın eğitim programları düzenlenir. Özel eğitim gerektiren bireylerin aileleri ve yakın çevrelerinin bireyin gelişim sürecinde aktif rol almalarına ve onlarla birlikte yaşama becerilerini geliştirmelerine yönelik yaygın eğitim programlarına öncelik verilir.

İKİNCİ BÖLÜM **Eğitim Ortamları**

Kaynaştırma

Madde 12- Özel eğitim gerektiren bireylerin eğitimi, hazırlanan bireysel eğitim planları doğrultusunda akranları ile birlikte her tür ve kademedeki okul ve kurumlarda uygun yöntem ve teknikler kullanılarak sürdürülür.

Özel eğitim okullarında eğitim

Madde 13- Benzer yetersizlikleri olan akranları ile birlikte aynı bir okul veya kurumda eğitim görmeleri gereken özel eğitim gerektiren öğrencilerin eğitimi, uygun kaynaştırma modelleri ile düzenlenerek, özel eğitim okul ve kurumlarında sürdürülür.

Özel eğitim desteği

Madde 14- Özel eğitim gerektiren bireylere, her tür ve kademedeki eğitim ortamlarında devam ettiği eğitim programlarının amaçlarını gerçekleştirmek üzere özel eğitim desteği verilir. Bu amaçla bireysel ve grupla eğitim imkanları sağlanır.

Herhangi bir eğitim kurumuna devam edecek durumda olmayan zorunlu eğitim çağındaki özel eğitim gerektiren bireylere yetersizlikten etkilenme düzeyine bakılmaksızın temel yaşam becerilerini geliştirme ve öğrenme ihtiyaçlarını karşılamaya yönelik eğitim programları uygulanır.

Eğitim programları

Madde 15- Özel eğitimde, eğitim programları bireylerin eğitsel performansları dikkate alınarak ve programın amaçları bireye uyarlanarak uygulanır.

Özel eğitim okul ve sınıflarında normal okul programları uygulanır, ancak; öğrencilerin özellikleri ve öğrenme yeterlilikleri dikkate alınarak, sözkonusu programlarda denkliği bozmayacak şekilde düzenlemeler yapılır. Özel eğitim okul ve sınıf programları, öğrencileri, eğitimlerini normal okullarda akranlarıyla birlikte sürdürecektir yeterliliklere ulaştırmayı amaçlayan bir yaklaşımla hazırlanır.

Özel eğitim okul ve sınıflarında süreleri ve içerikleri öğrencilerin özelliklerine göre hazırlanmış özel eğitim programları da uygulanabilir. Bu programları tamamlayanlara verilecek diploma veya sertifikaların denkliği ile üst öğrenim kurumlarına devam gibi konular ve öğrenciye sağlayacağı haklar Bakanlıkça belirlenir.

Özel eğitim gerektiren bireyleri ilgi, ihtiyaç ve yetenekleri doğrultusunda iş hayatında geçerliliği olan görevlere hazırlayıcı iş ve meslek eğitim programları; uygulama ağırlıklı ve bireyin o işi veya mesleği amaçlanan yeterlilikte yapmasını sağlayacak şekilde sürdürülür.

Değerlendirme

Madde 16- Normal akranları ile birlikte eğitim gören özel eğitim gerektiren öğrencilerin hazırlanan eğitim planındaki amaçları gerçekleştirme düzeyleri, devam ettikleri okulun sınıf geçme ve sınav yönetmeliğine göre değerlendirilir. Ancak, özür ve özellikleri dikkate alınarak sınavlarda gerekli önlemler alınır ve düzenlemeler yapılır.

Özel eğitim okul ve sınıflarında eğitim gören öğrencilerin değerlendirilmesinde, öncelikle bireyselleştirilmiş eğitim planlarında konulan amaçların gerçekleştirilmesi esas alınır.

ÜÇÜNCÜ KISIM **Kurumlar ve Görevleri**

BİRİNCİ BÖLÜM **Koordinasyon**

Özel eğitim, rehberlik ve psikolojik danışma hizmetleri

Madde 17- Eğitim öğretim kurumlarındaki rehberlik ve psikolojik danışma hizmetleri ile özel eğitim hizmetlerini düzenlemek, koordineli bir şekilde yürütülmesini sağlamak, izlemek ve değerlendirmek üzere her ilde milli eğitim müdürlüğüne bağlı olarak il milli eğitim müdür yardımcısı veya şube müdürü başkanlığında özel eğitim rehberlik ve psikolojik danışma hizmetleri birimi kurulur.

İllerde özel eğitim rehberlik ve psikolojik danışma hizmetleri bu birim tarafından yürütülür.

Yürürlük**Madde 29** — Bu Kanun Hükmünde Kararname yayımı tarihinde yürürlüğe girer.**Yürütme****Madde 30** — Bu Kanun Hükmünde Kararname hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.**Süleyman DEMİREL**
CUMHURBAŞKANI

Prof. Dr. Necmettin ERBAKAN

Başbakan

Prof. Dr. T. ÇİLLER Dışişleri Bak. ve Başb. Yrd.	F. ADAK Devlet Bakanı	N. ERCAN Devlet Bakanı	L. ESENGÜN Devlet Bakanı V.
Doç. Dr. İ. KARAKUYU Devlet Bakanı V.	Prof. Dr. S. TEKİR Devlet Bakanı	N. KURT Devlet Bakanı	M. ALTINSOY Devlet Bakanı
N. ERCAN Devlet Bakanı V.	L. ESENGÜN Devlet Bakanı	M. S. ENSARİOĞLU Devlet Bakanı	A. C. TUNÇ Devlet Bakanı
B. AKSOY Devlet Bakanı	Ş. KAZAN Devlet Bakanı V.	H. U. SÖYLEMEZ Devlet Bakanı	T. R. GÜNERİ Devlet Bakanı
A. YILMAZ Devlet Bakanı	Prof. Dr. S. GÜNBEY Devlet Bakanı	B. ŞEKER Devlet Bakanı	Dr. A. DEMİRCAN Devlet Bakanı
Ş. KAZAN Adalet Bakanı	T. TAYAN Milli Savunma Bakanı	M. AKŞENER İçişleri Bakanı	Doç. Dr. A. ŞENER Maliye Bakanı
Prof. Dr. M. SAĞLAM Millî Eğitim Bakanı	C. AYHAN Bay. ve İsk. Bakanı	Doç. Dr. İ. KARAKUYU Sağlık Bakanı	Ö. BARUTÇU Ulaştırma Bakanı
M. DEMİRCİ Tarım ve Köy. Bakanı	N. ÇELİK Çal. ve Sos. Güv. Bakanı	A. R. GÖNÜL Sanayi ve Tic. Bakanı	M. R. KUTAN Enerji ve Tabii Kay. Bakanı
I. KAHRAMAN Kültür Bakanı	B. YÜCEL Turizm Bakanı	M. H. DAĞLI Orman Bakanı	M. Z. TOKAR Çevre Bakanı

